

[Litten Hansen.]

side, og vi plejer at slås for soldaternes rettigheder, og vi plejer generelt at kritisere soldatertjenesten. Men det, vi kritiserer nu, er, at man har søgt at fjerne en del af den utilfredshed med soldatertjenesten, der var blevet et stigende problem inden for militæret, men samtidig har skabt et betydelig værre problem, nemlig den professionelle hær.

Hvorfor har vi så fået den professionelle hær mere eller mindre listet ind ad bagdøren? Det hænger nøje sammen med militærets funktion. Vi har længe vidst, at militæret kunne sættes ind f. eks. i forbindelse med uro på arbejdsmarkedet. Vi har gang på gang fået bekræftet i offentlige og halvoffentlige møder med militærpersoner, at de havde i sinde at parere ordre under alle omstændigheder, også hvis den gik ud på at vende våbnene mod landsmænd. Men det hører til undtagelserne, at man får så klare udtalelser fra højstående militærfolk, som tilfældet er i Ekstra Bladet den 11. januar i år, hvor oberst Niels Lund, chef for flyvestation Karup, siger, at det er forsvarets forbandede pligt at påtage sig strejkeramt arbejde eller at sætte ind i en samfundstruende strejkesituation, og han tilføjer: »Der er ikke den fjerneste grund til at tro, forsvarret ikke vil gøre det«, og det har han så evig ret i.

Nu er samme oberst ganske vist kendt – nogle vil endda sige berygtet – for at høre til blandt de værste høge i militæret, men alligevel er det bemærkelsesværdigt, når han siger, at det er at pjatte med det, hvis man, selv om man ikke kan lide det, bekender sig til, at de militære magtmidler kan komme i anvendelse, og man så ikke vil være ved det.

Vi så også hellere, at man bekendte sig til dette magtapparats funktion og funktionsmulighed. Så vidste man dog, hvad man havde at rette sig efter, men vi så unægtelig hellere, at man efter at have indset, hvad dette magtapparat kan bruges til, besluttede sig for at hindre muligheden for at bruge det på denne måde, og det vil sige, at man nedlagde militæret.

Men i erkendelse af, at vi nok ikke får dette krav opfyldt lige med det første, må vi som et minimum stille krav om, at grundloven overholdes. Hvorfor tror man, der er en bestemmelse i grundloven om værnepligt? Hvorfor er denne grundlovsbestemmelse ikke affattet som en pligt til på den ene eller den anden måde at

værne landet uden nærmere definition af på hvilken måde? Mon dog ikke de ædle grundlovsgivere har haft en hensigt hermed? Det foretrækker vi at tro, ligesom vi så langt foretrækker en værnepligtig hær fremfor en professionel hær.

Vi ved godt, at man fra regeringens side vil hævde, at den danske hær ikke er professionel, at vi stadig har noget, som de kalder værnepligt, at man ikke her har overtrådt grundloven. Men hvornår har man så overtrådt den? Når de professionelle udgør 3/4, eller 4/5, eller 9/10? Må vi få et tal for det.

Lad mig så til sidst sige nogle få ord omkring F-16 flyene og den ny udvikling omkring århundredets største våbenhandel. Ministeren oplyser, at man må regne med en ekstraregning på 200–250 mill. kr. ud over den forudsete inflationsstigning. Hvis det er 250 mill. kr. om året, vi skal regne med, bliver ekstraregningen i løbet af 8 år på noget med ca. 2 mia kr. Det var måske derfor på sin plads at få oplyst, hvilke muligheder den danske regering har for at opsig kontrakten med General Dynamics. Der må vel være en øvre grænse for prisstigningerne, som, hvis den overskrides, må give Danmark ret til at bakke ud af denne handel, eller er det nu opgivne beløb det endelige?

Så vil jeg godt endnu en gang rejse problemet omkring kompensationsordningerne og den danske deltagelse i produktionen af disse militærfly. Vi har en våbenlov. Den er ganske vist gammel, og den er heller ikke alt for god, men den indeholder bestemmelser om, at Danmark ikke må eksportere militært materiel til krigsførende lande eller til anvendelse i krigsførende områder. Iran er f. eks. aftager af disse F-16 fly. Iran er involveret i krigen i Oman, og Iran kan såmænd også forventes at blive involveret i andre krige i Mellemøsten og den arabiske del af verden. Hvordan harmonerer det med den danske våbenlov, eller harmonerer det overhovedet med den danske våbenlov? VS mener nej.

Vi har tidligere nævnt tilsvarende problemer i forbindelse med dansk industris deltagelse i Sea Sparrow-projektet og Leopard-tankene, og vi mener faktisk, at det åbner nogle meget betænkelige perspektiver både med hensyn til våbenloven og med hensyn til militariseringen af den danske industri i det hele taget.

Hele problematikken omkring kompensationsordningerne har været blæst op til den helt